

Mette Frederiksens 1. maj-tale

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

1. maj 2023

Sted

Arbejdermuseet, København

Kære venner,

Det er sagt, at en intelligent person ved, hvad man skal sige. En klog person ved, om man skal sige det eller ej.

Jeg ved godt, det her er en svær dag for dansk fagbevægelse. Den bevægelse jeg selv er rundet af. Politisk. Socialt og kulturelt.

Jeg kommenterer principielt ikke på personsager i andre organisationer eller virksomheder. Men det er tydeligt, at vi som samfund fortsat har et stort arbejde foran os. Vi er ikke kommet langt nok endnu.

Og det ændrer ikke på, at jeg har en næsegrus respekt for de resultater, faglige fællesskaber har skabt igennem historien. Skridt for skridt har dansk fagbevægelse udvidet danske lønmodtageres muligheder. Sikret rettigheder. Været en grundpille i udviklingen af det moderne Danmark. Løn under barsel. Arbejdsmiljø. Vi har ikke working poor på danske arbejdspladser. Vi har ordentlige lønninger. Også for det arbejde de fleste ikke ser.

Og sammen med særligt Socialdemokratiet har fagbevægelsen været i stand til at stå i spidsen for også politiske store sociale fremskridt herhjemme.

Betydningen og opgaverne er en anden i dag.

Men der er ingen tvivl om, at vi har brug for stærke fagforeninger. Til at være tæt på medlemmerne. Forhandle solide overenskomster. Sikre virksomhedernes eksport. Til at præge samfundsudviklingen med klare værdier. Frihed. Lighed. Solidaritet. Pligt. Og ret.

Socialdemokratiet og fagbevægelsen igennem tiden har haft kammeratlige samtaler. Og det der er værre. Jeg vil ikke bruge 1. maj til at komme med historiske eksempler. I kender dem.

Blot for at sige, at jeg respekterer fagbevægelsen. Også når det handlede om store bededag. Vi var blot uenige. Betyder det så, at det skal bestemme fremtiden for vores samarbejde? Overhovedet ikke. Vi har meget, vi skal nå sammen. Rigtigt meget. Det er jeg også sikker på, at vi vil.

Ikke mindst fordi, at det denne gang ikke kom til skældsord.

Nogle husker måske, at Anker Jørgensen som statsminister blev kaldt en lille lort? Og da jeg, særligt i høje hæle, er noget højere end Anker, var jeg nervøs for, hvad jeg kunne blive kaldt. Så langt kom det dog ikke.

Gode kammerater ved: At selv efter en følelsesladet. Ophidset diskussion. Så skal man være i stand til at komme videre. Det ønsker jeg. Det har Danmark brug for.

For når jeg ser på, hvad vi står overfor. På den korte og lange bane. Så er vores samarbejde afgørende.

Vi har vist i Danmark, hvordan vi håndterer skiftende kriser. Hvordan vi ikke falder for lette løsninger, der sjældent løser noget som helst. Hvordan vi rykker sammen. Pandemi. Krig. Kommer videre. Fremad.

Det skal vi også nu.

Ved valget sidste år sammensatte danskerne et nyt folketing. 12 partier blev det til. Og muligheden for at danne en regering hen over midten. Det var hvad, vi Socialdemokrater gik til valg på. Ikke fordi vi ikke var stolte af den regering, vi havde. Det var vi. Og det er jeg.

Men fordi vi mente, at det var den bedste løsning for Danmark. I den situation vi står i. De udfordringer vi står overfor. Det kræver, at vi i Folketinget tager ansvar. Sætter gamle konflikter til side. Arbejder sammen. Derfor en bred

regering.

Nogle havde travlt med at afskrive ideen på forhånd. Og det kunne da også næsten lyde som en vittighed. I ved i retning af:

En venstremand, en moderat og en socialdemokrat, går ind på et bar? Bartenderen ser op på de tre, og siger: ”Er det her en joke?”

Ikke mange troede, vi mente det. Men kære venner. Arne-pensionen blev kaldt et bluff- nummer. Det var det ikke. Mange har sagt, vi ikke vil komme i mål med vores klimaambitioner. Men det gør vi.

Og når vi vælger det, der sikkert er både besværligt og i hvert fald nyt – en regering henover midten. Ja, så gør vi det også.

For Danmarks skyld. Det er altid lettere ikke at tage ansvar. Ikke at turde kompromiset. Og ja. Udenfor regering kan det være lettere at melde alting meget klart og unuanceret. Men politik er jo ikke først og fremmest en popularitetskonkurrence. Politik handler om at sikre danskerne et bedre samfund.

Og det har vi tænkt os at gøre.

Lad mig starte med noget af det, jeg er allermest stolt af.

Beskæftigelsen i Danmark. Aldrig har så mange danskere været i arbejde. Ledigheden er rekordlav.

Efter pandemi og krig. Så har beskæftigelsen aldrig været højere, end den var for få måneder siden. Det er helt vildt.

Høj beskæftigelse betyder høj velstand. Høj velstand betyder muligheder for velfærd. Det er den tre-trinsrakat, der er selve fundamentet for Danmark.

Beskæftigelse. Velstand. Velfærd.

Det har været omdrejningspunktet for socialdemokratisk politik i mere end 100 år. For vi ved godt, hvem der betaler prisen, når arbejdsløsheden bider sig fast. Når mor eller far fra den ene dag til den anden ikke længere har et job at stå op til.

Ungdomsarbejdsløshed. Langtidsledighed. To begreber som tidligere var fastgroet som problemer. I dag føles de næsten lige så langt væk som vandsenge eller "Dus med dyrene". De hører en anden tid til.

Det er godt. Men vi må aldrig tro, at det kommer af sig selv. At vi nu er i en naturtilstand, hvor beskæftigelsen per automatik er tårnhøj. Det kræver en aktiv økonomisk politik. Med blik for balancer. Og Socialdemokratiet i regering.

Og så kræver det en beskæftigelsespolitik. Et beskæftigelsessystem, der kan løfte opgaven.

Regeringen ønsker at nedlægge jobcentrene. Reformere beskæftigelsesindsatsen. Nyttænke måden vi gør det på.

Hvor a-kasser og andre spiller en større rolle. Hvem kender de forsikrede ledige bedre end dem? I virkeligheden er det jo meget simpelt. Mister du arbejdet som forsikret ledig, skal du i arbejde hurtigt. Selvfølgelig.

Det må vi kunne gøre uden det bureaukrati, der gælder i dag.

Til gengæld skal vi have en arbejdspligt overfor dem, der stadig står uden for arbejdsmarkedet. Ret og pligt. Det står på vores røde faner. Og er i dag vel en af de vigtigste danske værdier. Alle der kan. De skal.

Når vi beder danskerne om at arbejde mere. Så er det selvfølgelig også nødvendigt, at især de kvinder med ikke-vestlig baggrund, der stadig ikke er i arbejde – ja, de skal også bidrage.

Og endelig skal der sikres ordentlige forhold for dem, der måtte blive ramt af alvorlig sygdom.

For nogle måneder siden sad jeg i køkkenet hos en kvinde, som har mistet sin søn til kræft. Han blev ikke ret gammel. Var kun en ung mand, da han døde. Den families oplevelser med jobcentret var smertefulde at få gengivet. Og jeg har ikke glemt dem eller familien.

Ja, jeg er optaget af, at alle arbejder og bidrager. Men jeg er lige så optaget af værdighed og ordentlighed.

En terminal kræftsyg ung mand skal selvfølgelig behandles ordentligt i jobcenteret.

Medarbejderne i jobcentrene gør et stort stykke arbejde landet over. Det er ikke dem, vi vil ændre. Det er systemet. Et system der ikke altid møder den enkelte med værdighed. Tager udgangspunkt i deres livssituation. Det vil vi ændre.

Et andet område hvor jeg mener, at regeringen kan sætte en ny og bedre retning for Danmark er på uddannelse.

For nylig besøgte jeg Herning. Jeg mødte Gry. 19 år. Fra No ved Ringkjøbing. Klar til at erobre verden. Og det er jeg slet ikke i tvivl om med hende. Hun er lige blevet uddannet murer. Bestået svendeprøven. Men ikke nok med det, så vandt hun DM i Skills tidligere i år. For tredje gang i træk.

Da hun vandt sidste år sagde hun: ”Jeg synes, at mit fag er det bedste. Og det er ekstremt fedt at kunne se en udvikling. Jeg synes, at det er mega fedt at have mange timer. Det føler jeg, at man bliver bedre af.”

Jeg var begejstret for at møde hende. Det bliver jeg altid, når jeg møder vores dygtige unge i hele landet. Men det giver mig et særligt håb. Når det mod på livet også stråler ud af elever på erhvervsuddannelserne.

For når vi skal være helt ærlige, har vi et efterslæb her, venner.

I virkeligheden handler det ikke om, hvad vores arbejdsmarked har brug for. Det handler det i hvert fald ikke alene om.

Det handler om værdier. Hvad det er for et samfund, vi gerne vil være. Alt for ofte bliver diskussionen for simpel. Der tales om manglende hænder. Og det er jo meget godt. Men de hænder er jo ikke meget værd, hvis ikke de hænger sammen med et godt hoved.

Vi mangler faglært arbejdskraft. Og jeg frygter, at det er den største flaskehals for den grønne omstilling. Egentlig er det mærkeligt. Vi har så stolte håndværkstraditioner som land. I for mange år har vi ikke givet det nok opmærksomhed.

Med regeringsgrundlaget har vi givet håndslag på, at det skal laves om. I denne periode. Det skal vi. Det er en bunden opgave.

Men jeg mener, der skal mere til. Jeg møder alt for mange unge, der er skoletrætte. Der mister nysgerrigheden i en skole, der er blevet meget boglig.

Det er godt, at mange unge gerne vil tage en videregående uddannelse. Det er til gengæld ikke godt, at mange unge i dag vælger gymnasiet, fordi erhvervsuddannelserne ikke har samme prestige. De samme økonomiske midler. Den samme placering i vores samfund.

Vi vil en folkeskole, hvor børnene kan få lov til at lære, som man gør i et sløjdlokale. Bedre vilkår for de unge der tager en erhvervsuddannelse. Og mesterlæren skal vi overveje at få tilbage. For mange flere. Alle lærer ikke deres fag via bogstaver og tal.

Hvert enkelt menneske har værdi i sig selv. Hvert menneske et potentiale. Det gælder også for den store gruppe af unge, der hverken er i uddannelse eller arbejde. 45.000. Så mange er der.

DSU har lært mig at kalde dem potentialegruppen. Og det er rigtigt. For det er et meget rigt samfund, der har råd til at parkere så mange unge på sidelinjen. Det har vi heller ikke. Det er forkert for samfundet i almindelighed. Det er forkert for den enkelte i særdeleshed.

Det skal vi have vendt.

Det sidste i min tale i dag handler om tilbagetrækning.

Også her er det efter min overbevisning bedst. Mest holdbart. At vi hen over midten i dansk politik sørger for, at danskere med et hårdt og langt arbejdsliv ved, hvad de har at regne med.

Det er præcis her, der er brug for vished. For nylig så vi en anden vision. Tre af Folketingets partier gik sammen. Væk med efterløn. Væk med Arne-pension. Det er ikke min vej.

Jeg er derfor også glad for, at vi nu starter en permanent trepart. Som jeg har store forventninger til. Finder løsninger der rækker ud over næste valgperiode. Giver sikkerhed for danskerne.

Jeg vil i den forbindelse gerne takke arbejdsmarkedets parter. Arbejdsgiverne. Fagbevægelsen. For at tage godt imod den ånd, der ligger i invitationen. Det bliver ikke let. Men jeg er sikker på, at vi ved fælles hjælp vil være i stand til finde holdbare rigtige løsninger.

Og lige gyldig hvordan vi vender og drejer det. Dansk økonomi er en kæmpe succes. Men vi mangler arbejdskraft. Se på sygehusene. Lyt til det private erhvervsliv. Hør sosu'erne der mangler kollegaer. Tænk hvis vindmøllerne ikke bliver sat op, fordi der ikke er elektrikere nok.

Kære venner,

1. maj er en stolt tradition. Jeg har altid nydt at se tilbage på fortidens resultater. Hylde dem vi står på skuldrene af.

Men mest har jeg altid ønsket at se fremad. Bruge den energi der er på en dag som i dag. Gøre brættet op. Godt. Hvad skal vi så; en ny trepart. Bedre erhvervsuddannelser. En folkeskole også for dem der har svært ved at sidde stille. Høj beskæftigelse og lav arbejdsløshed.

I Socialdemokratiet kender vi vores ansvar. Fortsat god 1. maj.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kilde type

Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale, Socialdemokratiet

Relateret

1. maj 2023

1. maj 2023

1. maj 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-1-maj-tale>